

Digitalis purpurea

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Digitalis* is afgeleid van het Latijnse woord *digitus*, wat "vinger" betekent, of *digitale*, wat "vingerhoed" betekent. Deze naam werd in 1542 bedacht door de Duitse botanicus Leonhart Fuchs en verwijst naar de vorm van de bloemkroon, die perfect over een menselijke vinger past (vergelijkbaar met een vingerhoed). De soortaanduiding *purpurea* is eveneens Latijn en betekent "purperkleurig" of "paarsrood", een verwijzing naar de meest voorkomende kleur van de wilde bloemen. De Nederlandse naam Vingerhoedskruid en de Engelse naam *Foxglove* (*vossenhandschoen*) hebben dezelfde oorsprong, verwijzend naar de vingerhoedachtige vorm.

Taxonomie

Digitalis purpurea is de meest bekende soort binnen het geslacht *Digitalis* en behoorde voorheen tot de helmkruidfamilie (Scrophulariaceae), maar is recentelijk door moleculair onderzoek ingedeeld bij de weegbreefamilie (Plantaginaceae).

- Rijk: Plantae
- Orde: Lamiales
- Familie: Plantaginaceae (Weegbreefamilie)
- Geslacht: *Digitalis*
- Soort: *D. purpurea*

Foto: Harrie de Vries

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Synoniemen

Digitalis purpurea L. (1753) is de geaccepteerde botanische naam. In het Nederlands wordt de plant ook Gewoon Vingerhoedskruid of Echt Vingerhoedskruid genoemd. Hoewel er in het verleden mogelijk andere wetenschappelijke aanduidingen in omloop zijn geweest, is er geen veelgebruikt synoniem voor de soort zelf, afgezien van *Digitalis purpurea* f. *alba* voor de witbloeiende vorm.

Variëteiten en cultivars

Er zijn talloze cultivars en hybriden van *Digitalis purpurea* ontwikkeld, vaak gericht op andere kleuren, bloei in het eerste jaar of een bloeiwijze die rondom de stengel bloeit in plaats van eenzijdig. Bekende cultivars, variëteiten en hybriden zijn:

- *D. purpurea* f. *alba*: De witbloeiende vorm.
- *Digitalis* 'Camelot' serie (*Camelot Lavender*, *Camelot Rose*, *Camelot White*, *Camelot Cream*): Bekend om de sterke stengels en de bloemen rondom de stengel.
- *Digitalis* 'Dalmatian' serie (*Dalmatian Purple*, *Dalmatian Crème*, *Dalmatian Peach*, *Dalmatian White*): Vaak eerstejaars bloeiend, compact en met dicht op elkaar staande bloemen.
- *Digitalis* 'Excelsior Hybrids' ('The Shirley'): Een mengsel in pasteltinten met bloemen die meer horizontaal staan en rondom de stengel bloeien.
- *Digitalis* 'Foxy': Een korte, semi-dwerg selectie (60-90 cm) die betrouwbaar in het eerste jaar bloeit.
- *Digitalis* 'Pam's Choice': Opvallende witte bloemen met een diep donkerpaarse vlek in de keel.
- *Digitalis* 'Sutton's Apricot': Crèmekleurige zalmroze bloemen.
- *Digitalis* 'Snow Thimble': Zuiver witte, delicate klokken met een lichtgroene vlek.
- *Digitalis* × *mertonensis* (Aardbeivingerhoedskruid): Een hybride van *D. purpurea* met *D. grandiflora*, met koper-roze bloemen die meerdraads bloeit.

Familie

Digitalis purpurea behoort tot de familie Plantaginaceae, de Weegbreefamilie. Dit is een diverse familie van kruidachtige planten, waartoe ook het geslacht *Plantago* (Weegbree) en de *Veronica*-soorten behoren.

Hoogte

De plant is tweejarig, wat betekent dat ze in het eerste jaar een bladrozet vormt en in het tweede jaar de bloeistengel ontwikkelt. De bloeistengel van de wilde soort en veel cultivars bereikt een hoogte van 100 tot 180 centimeter. De meer compacte series, zoals de 'Dalmatian' en 'Foxy', blijven vaak beperkt tot 60 tot 90 centimeter.

Bloemkleur

De typische kleur van de wilde soort is purperrood tot paars. Gecultiveerde vormen en variëteiten zijn verkrijgbaar in een breed scala aan kleuren, waaronder wit, crème, lichtroze, diep roze, lavendel, zalm en geel. De binnenzijde van de klokvormige bloemen is meestal

opvallend gespikkeld met donkerder vlekken (purper of bruin), wat dient als 'landingsplaats' voor insecten.

Bladkleur

De bladeren zijn langwerpig, eivormig en gekarteld tot gezaagd. Ze vormen een rozet aan de basis in het eerste jaar. De bladeren zijn aan de onderkant grijsharig, waardoor ze een enigszins viltig uiterlijk hebben. De kleur is mid-groen tot donkergroen.

Bloeiperiode

Als tweejarige plant bloeit *Digitalis purpurea* in het tweede jaar, van de late lente tot de midzomer. De hoofdbloei valt meestal in juni en juli. Door uitgebloeide stengels te verwijderen, kan de plant soms een tweede, kleinere bloei stimuleren later in de zomer of herfst.

Standplaats

Vingerhoedskruid is van nature een bosrandplant en gedijt het beste in halfschaduw, maar het verdraagt ook volle zon als de grond voldoende vochtig is. Het is een makkelijke plant die goed groeit in gewone tuingrond, mits deze humusrijk en goed doorlatend is. Het geeft de voorkeur aan licht zure, kalkarme grond.

Herkomst

De plant is oorspronkelijk inheems in grote delen van West- en Zuidwest-Europa, inclusief het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Frankrijk, Spanje en Portugal. In de Benelux komt de plant in het wild voor op zand-, leem- en stenige grond in bosranden, kapvlaktes en heidegebieden, en is elders vaak verwilderd vanuit de tuin.

Soort gewas

Digitalis purpurea is een kruidachtige plant die meestal tweejarig is: in het eerste jaar wordt een bladrozet gevormd, in het tweede jaar de bloeistengel. Sommige moderne hybriden zijn kortlevende vaste planten (*short-lived perennials*) en zaaien zichzelf, afhankelijk van de cultivar, gemakkelijk uit.

Vermeerderingswijze

De plant kan gemakkelijk worden vermeerderd door zaad. Zaden worden het beste vroeg in het voorjaar in een koude bak gezaaid of buiten in situ (op de plek waar ze moeten groeien) in de lente of herfst. Omdat het een tweejarige plant is, is het raadzaam om elk jaar opnieuw te zaaien voor een continue bloei. De plant zaait zichzelf vaak rijkelijk uit, waardoor een natuurlijke populatie in de tuin kan ontstaan.

Klimaatzone

Digitalis purpurea is een zeer winterharde plant, ingedeeld in USDA hardheidszones 4 tot 9, en kan temperaturen tot ongeveer -25 graden Celsius verdragen (UK zone H5). Het is niet gevoelig voor vorst en overleeft de winter als een bladrozet.

Insecten

De bloemen zijn een zeer belangrijke nectarbron en worden druk bezocht door hommels. De grootte en vorm van de bloem is geëvolueerd om bijen te huisvesten, waarbij de vlekken in de keel als gidsen dienen. De plant wordt gezien als zeer positief voor bestuivende insecten. Let op: de plant is zeer giftig voor mens en dier bij inname.

Bronvermelding

<https://hort.extension.wisc.edu/articles/common-foxglove-digitalis-purpurea/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Digitalis_purpurea

<https://pfaf.org/user/Plant.aspx?LatinName=Digitalis%20purpurea>

<https://www.gardensillustrated.com/plants/foxgloves-for-colour-and-structure>

<https://www.wilde-planten.nl/vingerhoedskruid.htm>

<https://www.seasons.nl/planten-en-tuin/vingerhoedskruid>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/0406>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Digitalis</i> (vingerhoed), <i>purpurea</i> (purperkleurig)
Taxonomie	<i>Familie: Plantaginaceae, Geslacht: Digitalis, Soort: D. purpurea</i>
Synoniemen	Gewoon Vingerhoedskruid, Echt Vingerhoedskruid
Variëteiten en cultivars	<i>D. purpurea</i> f. <i>alba</i> , <i>Digitalis</i> 'Camelot' serie, <i>Digitalis</i> 'Dalmatian' serie, <i>Digitalis</i> 'Excelsior Hybrids', <i>Digitalis</i> 'Foxy', <i>Digitalis</i> 'Pam's Choice', <i>Digitalis</i> 'Sutton's Apricot', <i>Digitalis</i> × <i>mertonensis</i>
Familie	Plantaginaceae (Weegbreefamilie)
Hoogte	100- 180 cm (compacte cultivars 60- 90 cm)
Bloemkleur	Purperrood tot paars (wild), wit, crème, roze, zalm (cultivars). Binnenzijde gespikkeld
Bladkleur	Mid-groen tot donkergroen, langwerpig, viltig aan de onderkant
Bloeiperiode	Tweede jaar, late lente tot midzomer (juni- juli)
Standplaats	Halfschaduw, maar ook zon of schaduw (indien vochtig), humusrijke, goed doorlatende, licht zure grond
Herkomst	West- en Zuidwest-Europa (o.a. Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Spanje)
Soort gewas	Tweejarige, kruidachtige plant (soms kortlevende vaste plant)
Vermeerderingswijze	Zaad (makkelijk en zaait zichzelf uit), vroeg in de lente of herfst zaaien
Klimaatzone	USDA zone 4- 9 (zeer winterhard tot ca.-25 graden Celsius)
Insecten	Zeer belangrijk voor hommels, trekt veel bestuivende insecten aan